

EGZOZ GAZI EMİSYONU KONTROLÜ İLE BENZİN VE MOTORİN KALİTESİ YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, trafikte seyreden motorlu kara taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazlarının neden olduğu hava kirliliğinin etkilerinden canlıları ve çevreyi korumak, egzoz gazı kirleticilerinin azaltılmasını sağlamak, ölçümler yaparak kontrol etmek ve motorlu araçlarda kullanılacak benzin ve motorin türlerinin teknik özellikleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, iş makineleri, tarım ve orman traktörleri, iki, üç veya dört tekerlekli motosikletler ve mopetler dışında, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde yer alan kategorilerde ve kamuya ait taşıtlar dahil olmak üzere trafikte bulunan dört ve daha fazla tekerlekli yolcu ve yük taşımaya mahsus motorlu taşıtların egzoz gazı emisyonlarının belirlenmesi esasları ile çevre ve insan sağlığının korunması açısından iç su taşıtları, karayolu dışındaki hareketli makineler, tarım ve orman traktörleri dahil olmak üzere pozitif ateşlemeli ve sıkıştırma ateşlemeli içten yanmalı motorlu araçlarda kullanılacak olan yakıtların teknik özelliklerini kapsar.

(2) Elektrikli ve hibrit elektrikli araçlar ile hidrojen yakıtlı araçlar ve hava alanlarında bulunan özel kullanıma haiz plakasız araçlar bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun Ek-4 üncü maddesine, 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesine, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna ve 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AB: Avrupa Birliğini,
- b) Absorbsiyon katsayısı: Duman koyuluğunu gösteren ve egzoz gazı içinden geçen ışığın soğurması ile ölçülen katsayıyı,
- c) Araç muayene istasyonu: Araçların niteliklerinin tespit ve kontrol edildiği, bunun için gerekli cihaz ve personeli bulunan, araç muayenesinin yapıldığı ve muayene kanallarının olduğu tesisleri,
- ç) AT: Avrupa Topluluğunu,
- d) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- e) Benzin: EPDK tarafından ilgili mevzuatı uyarınca belirlenen tanımı,
- f) CNG: Sıkıştırılmış doğal gazı,
- g) Denetim yetkilisi: Çevre Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına göre Bakanlık veya İl Müdürlüğü veya yetki devri yapılan kamu kurum ve kuruluşlarının yetkili personelini,
- ğ) Duman: Taşıtın egzoz borusundan çıkan, tam yanmış veya yanmamış yakıt zerrecilerinin meydana getirdiği siyah, gri-beyaz veya mavi renkli aerosolü,
- h) Duman koyuluğu: Tam şeffaf gaz için duman koyuluğu % 0, ışığı tamamen absorbe eden geçirgen olmayan gaz için ise % 100 olmak üzere, egzoz gazı içerisinde bulunan şeffaf olmayan parçacıkların gazdan geçen ışığın aydınlatma şiddetini, yani aydınlanan birim yüzey için ışık akışını azaltma yüzdesini,
- ı) Egzoz gazı: Bir motorlu taşıtın egzoz borusundan çıkan gazı,
- i) Egzoz gazı kirleticileri: Egzoz gazında bulunan ve çevreyi kirleten bileşenleri,
- j) Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu: Trafikte seyreden taşıtlar için yapılan egzoz gazı ölçümü sonunda, ölçüm sonucu uygun olan taşıtlara verilen pulu,
- k) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi: Formatı Bakanlıkça belirlenen ve yayımlanan egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarına egzoz gazı emisyon ölçüm yapabilme yetkisi veren ve İl Müdürlükleri tarafından düzenlenen belgeyi,
- l) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- m) Geçici işletme yetki belgesi: Her bir araç muayene istasyonu için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından işleticiye verilen bir yıl süre ile geçerli belgeyi,
- n) İç su: Tabii ve suni göller, baraj gölleri dalyan ve nehirleri,
- o) İç su aracı: İç sularda yük ve yolcu taşımak için kullanılan her türlü tekne ile balıkçı tekneleri,
- ö) İç su araçları dahil, karayolu dışında kullanılan hareketli makineler tarım ve orman traktörlerinde kullanılan yakıt (gaz/petrol yağı): EPDK tarafından ilgili mevzuatı uyarınca belirlenen tanımı,
- p) İl müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,
- r) İşletme yetki belgesi: Her bir araç muayene istasyonu için işleticinin geçici işletme yetki belgesini almasını müteakip en geç bir yıl içinde ilgili muayene istasyonunun Türk Akreditasyon Kurumuna akredite ettirilmesi halinde, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından verilecek belgeyi,
- s) Karayolu: Trafik için kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, yol, otoyol, köprüler ve benzeri yapı ve alanları,
- ş) Katalitik dönüştürücü: Egzoz gazındaki kirleticileri zararsız veya daha az zararlı bileşenlere dönüştürmek amacıyla bir taşıtın egzoz sistemine yerleştirilen reaktörü,
- t) Lambda değeri: Gerçek hava/yakıt oranının, teorik hava/yakıt oranına bölünmesi ile bulunan değeri,
- u) LNG: Sıvılaştırılmış doğal gazı,
- ü) LPG: Sıvılaştırılmış petrol gazını,
- v) LPG veya NG yakıt kullanan taşıt: Tahrik sisteminde LPG veya CNG, LNG kullanımı için özel teçhizat ile donatılmış bir taşıtı,
- y) Motorin (Dizel Yakıt): EPDK tarafından ilgili mevzuatı uyarınca belirlenen tanımı,
- z) Motorlu taşıt: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan ve makine gücüyle yürütülen aracı/taşıtı,

- aa) Motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı: Trafikte seyreden taşıtlar için yapılan egzoz gazı ölçümü sonunda, ölçüm sonucu uygun olan taşıtlara verilen egzoz gazı emisyon ölçüm pulunun yapıştırıldığı ruhsat belgesini,
- bb) NG: Doğal gazı,
- cc) OBD sistemi: Bilgisayar hafızasında bulunan arıza kodları vasıtasıyla muhtemel hata alanını tanımlayabilen, emisyon kontrolü için kullanılan araç üzerindeki teşhis sistemini,
- çç) Pozitif ateşlemeli benzin motorlu taşıt: Benzin ile çalışan, buji ateşlemeli motora sahip taşıt,
- dd) Protokol: İçeriği Bakanlıkça belirlenen Çevre ve Şehircilik İl Müdürü ile egzoz emisyon ölçümünü gerçekleştirecek istasyon yetkilisi arasında imzalanan sözleşmeyi,
- ee) Sıkıştırma ateşlemeli dizel motorlu taşıt: Dizel yakıtı ile çalışan, sıkıştırma ile ateşlemeli motora sahip taşıt,
- ff) Taşıt sahibi: Taşıt için adına yetkili idarece tescil belgesi verilmiş veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişiyi veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişi ile ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunduğu ispat edilen kişiyi,
- gg) Trafik zabıtası: 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda trafik zabıtası olarak belirtilen görevlileri,
- ğğ) Yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu: Bakanlıktan egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi alınarak motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümlerinin yapıldığı; TS 12047 Yetkili Servisler-Motorlu Araçlar İçin-Kurallarını sağladığını Türk Standartları Enstitüsünce verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi ile belgeleyen sabit yetkili servis istasyonları ile TS EN ISO/IEC 17020 Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşların Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler Standardını sağladığını Akreditasyon Sertifikası ve kapsamı ile belgeleyen ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının yetki verdiği sabit veya sabit istasyona bağlı çalışan seyyar araç muayene istasyonlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Taşıt Kategorileri ve Egzoz Gazı Emisyon Ölçümleri

Taşıt kategorileri

MADDE 5 – (1) Taşıt kategorileri aşağıdaki gibidir:

- Yolcu taşımak için kullanılan ve sürücü koltuğu haricinde sekizden fazla koltuğu olan dört tekerlekli motorlu taşıtlar.
  - Yük taşımak için kullanılan ve müsaade edilebilir maksimum ağırlığı 3500 kg'dan fazla olan motorlu taşıtlar.
  - Taksiler ve ambulanslar.
  - Normal olarak karayolunda yük taşımak için kullanılan ve azami müsaade edilebilir ağırlığı 3500 kg'dan az olan tarım ve orman traktörleri haricindeki en az dört tekerlekli motorlu taşıtlar.
  - Yolcu taşımak için kullanılan ve sürücü koltuğu haricinde en fazla sekiz koltuğu olan en az dört tekerlekli motorlu taşıtlar.
- (2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan taşıtlar ağır araçlar; (c), (ç) ve (d) bentlerinde yer alan taşıtlar ise hafif araçlar sınıfına girer.

Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin verilmesi ve kullanılmasına ilişkin kriterler

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelikte belirlenen şartları sağlayan egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarına il müdürlüklerince düzenlenmiş egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilir. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi, yalnızca yetki belgesi üzerinde belirtilen adresteki ölçüm istasyonu için geçerlidir. Yetki belgesi verilmiş olan araç muayene istasyonları dışındaki sabit istasyon yetkilileri seyyar araçlarla egzoz gazı emisyon ölçümü yapamazlar.

(2) Sabit bir araç muayene istasyonuna bağlı olarak çalışan ve ayrı olarak egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilmiş seyyar araç muayene istasyonları, sabit yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu bulunmayan ilçe, bucak, belde ve köylerde egzoz gazı emisyon ölçümü yaparlar.

Egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırma periyotları

MADDE 7 – (1) Taşıtlar, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen kategoriler esas alınmak kaydıyla cinslerine, kullanım amaç ve şekillerine uygun olarak aşağıda belirtilen periyotlarda egzoz gazı emisyon ölçümüne tabi tutulur:

- Hususi ve resmi otomobiller ilk üç yaş sonunda ve devamında her iki yılda bir.
- Diğer motorlu taşıtlar ilk bir yaş sonunda ve devamında yılda bir.

Egzoz gazı emisyon ölçüm esasları ve sınır değerleri

MADDE 8 – (1) Pozitif ateşlemeli benzin motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümünde aşağıdaki usul ve esaslar ile sınır değerler uygulanır:

- Gelişmiş bir emisyon kontrol sistemi ile kontrol edilmeyen egzoz gazı emisyonlarında;
  - Sızdırma olup olmadığının kontrolü için motorlu taşıtın egzoz sisteminin ilgili parçalarının gözle muayenesi yapılır.
  - Motor yüksüz rölanti devrinde iken ölçülen egzoz gazındaki karbonmonoksit miktarı Ek-1' de verilen Tablo-1' deki sınır değeri geçemez.
- Gelişmiş bir emisyon kontrol sistemi ile kontrol edilen egzoz gazı emisyonlarında;
  - Sızdırma olup olmadığının kontrolü için motorlu taşıtın egzoz sisteminin ilgili parçalarının gözle muayenesi yapılır.
  - Egzoz gazında lambda değeri ve karbonmonoksit miktarı ölçülür. Lambda değeri $1\pm 0,03$ aralığında olmak kaydıyla ölçülen karbonmonoksit miktarı Ek-1' de verilen Tablo-1 deki sınır değeri geçemez.

c) Bu fıkrada belirtilen gruba giren yanma sisteminde LPG, CNG veya LNG kullanan ve egzoz sisteminde katalitik dönüştürücü ve benzeri emisyon kontrol donanımı olan/olmayan pozitif ateşlemeli motorlu taşıtların egzoz gazı emisyonu ölçümü LPG, CNG veya LNG ile de tekrarlanmalı ve lambda değeri $1\pm 0,03$ aralığında olmak kaydıyla karbonmonoksit miktarı Ek-1' de verilen Tablo-1 deki sınır değeri geçemez.

(2) Sıkıştırma ateşlemeli dizel motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümünde aşağıdaki usul ve esaslar ile sınır değerler uygulanır:

- Vites boşa ve debriyaj kavramadayken serbest ivme süresince yani yüksüz rölantiden kesme hızına kadar gaza basılarak egzoz gazının duman koyuluğu ölçümü yapılır. Mekanik pompalı taşıtlarda, ölçümler öncesinde taşıtın püskürtme pompasında bulunması gereken mühür kontrol edilir.
- Ölçüm, taşıtın ön hazırlığı olmaksızın da yapılabilir, ancak güvenlik nedeniyle motorun ısınmış ve mekanik durumunun tatmin edici durumda olduğu kontrol edilir. Taşıtın ön hazırlığı aşağıdaki gibi yapılır:
  - Motor tamamen ısınmış olmalıdır, motor ısınmamış ise, motorun normal çalışma sıcaklığına erişmesi beklenir.
  - Egzoz sistemi, en az üç serbest ivme çevrimi veya eş değer bir yöntem ile temizlenir.
- Ölçümler yapılırken:
  - Sızdırma olup olmadığının kontrolü için motorlu taşıtın egzoz sisteminin ilgili parçalarının gözle muayenesi yapılır.
  - Motorun ve takılmış herhangi bir turbo-besleme (turbo-şarj) tertibatının, her bir serbest ivme çevrimi başlatılmadan önce rölantide olması gerekir. Ağır tonajlı dizel araçlar için ise bu durum, gaz pedalının serbest bırakılmasından sonra en az 10 saniyelik bir bekleme yapılmasını gerektirir.
  - Her bir serbest ivme çevrimini başlatmak için, püskürtme pompasından azami besleme sağlamak amacıyla gaz pedalına, tam ve devamlı olarak, fakat sert olmayacak bir şekilde basılır.
  - Her bir serbest ivme çevrimi sırasında, gaz pedali serbest bırakılmadan önce, motor, kesme hızına erişmiş olmalıdır. Otomatik vitesli taşıtlarda ise, motor üreticisi tarafından belirlenmiş hıza veya böyle bir bilgi yoksa kesme hızının üçte ikisine

erişmiş olmalıdır. Motorun kesme hızına ulaştığı, motor hızı gözlenerek veya gaz pedalına ilk basma ile serbest bırakma arasında yeterli bir süre geçmesine izin verilerek kontrol edilir. Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen taşıt kategorileri için bu süre en az iki saniyedir.

c) Dizel motorlu taşıtlarda, absorpsiyon katsayısı Ek-1’de verilen Tablo-2’deki sınır değeri geçemez.

d) En son üç serbest ivme çevriminin aritmetik ortalaması sınır değeri aşıyorsa, taşıtlar başarısız kabul edilir.

Egzoz gazı emisyon ölçüm sonuçları

MADDE 9 – (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm yöntemleri ve sonuçları bu Yönetmelikte tanımlanan standartlara ve sınır değerlere uygun olmak zorundadır. Egzoz gazı emisyon ölçüm sonucu uygun olan taşıt sahibine, sadece Bakanlık tarafından bastırılan egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve egzoz gazı emisyon ruhsatı, bedeli karşılığında verilir. Egzoz gazı emisyon ölçümü yapılmayan veya sınır değerleri sağlamayan hiçbir araca egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmez ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı onaylanmaz.

Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı

MADDE 10 – (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarına egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı il müdürlüklerince verilir.

(2) Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu bedeli ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı bedeli her yılın Aralık ayında Bakanlıkça belirlenir. Bakanlığın belirlediği bedelden farklı bir bedel uygulanamaz. Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu bedelinin Bakanlığa ait olan kısmı Bakanlığa ait döner sermaye bütçesine gelir kaydedilir. Motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı ilk kez verildiğinde veya yenilediğinde bedeli karşılığı verilir ve bedelinin tamamı Bakanlığa ait döner sermaye bütçesine gelir kaydedilir.

(3) Taşıtın el değiştirmesi durumunda egzoz gazı emisyon ölçüm pulunun geçerlilik süresi değişmez. Aracın plakasının da değiştirildiği durumlarda eski plakaya ait ruhsatın fotokopisi denetim görevlisine beyan edilir.

(4) Yıl sonu itibarıyla istasyon yetkilisine ait işlem görmemiş pul ve ruhsatların takip eden yılda kullanılabilmesi için, fark bedelinin her yıl Ocak ayında belirlenmesi gerekir. Fark bedeli belirlenirken; istasyon yetkilileri bir önceki yıl aldıkları egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve ruhsatlarına ilişkin makbuz, işlem görmemiş egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve ruhsatları, Aralık ayına ait egzoz gazı emisyon ölçüm izleme çizelgesi ile birlikte il müdürlüğüne müracaat eder. Belirlenen fark bedeli istasyon yetkilisi tarafından Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü hesabına yatırılır.

(5) Olası bir pul kaybı halinde, kaybolan pulların seri numaraları yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonları tarafından il müdürlüğüne bildirilir. Kaybolan pulların seri numaraları il müdürlüğü internet sayfasında yayımlanır.

(6) Ölçüm sonucu uygun çıkmayan taşıt için ayrılan ve otuz gün içinde alınmayan pullar ile pul yapıştırılacak yeri kalmayan ruhsatlar, il müdürlüğü tarafından en az biri şube müdürü, biri teknik personel olmak üzere toplam 3 personel huzurunda yakılarak veya kesilerek imha edilir, tutanak altına alınır ve tutanak il müdürlüklerinde saklanır.

Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi

MADDE 11 – (1) Egzoz gazı emisyonu ölçüm istasyonu yetkilisince; TS 12047 Hizmet Yeterlilik Belgesi veya TS EN ISO/IEC 17020 Akreditasyon Sertifikası ve kapsamı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının verdiği İşletme Yetki Belgesi ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının kurumca veya noter onaylı bir sureti, imza sirkülerinin noter onaylı sureti, egzoz gazı emisyon ölçümünde çalıştırılacak personelin eğitim belgeleri sureti, görev tanımı ve ölçüm talimatı, egzoz gazı emisyon ölçüm cihazının teknik özellikleri ile muayenesine yönelik belgeler ile birlikte istasyonun bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne müracaat edilir. Müracaatı takiben il müdürlüğü tarafından istasyon yerinde incelenir. Bu Yönetmelikte belirtilen şartların sağlanması halinde, istasyon yetkilisi ve il müdürü arasında bir yıl süreli protokol imzalanır. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi ücretinin Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü hesabına yatırılmasından sonra, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenir. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi il müdürü tarafından imzalanır. Belgenin geçerlilik süresi düzenlendiği tarihten itibaren üç yıldır.

(2) Protokoller, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin geçerlilik süresi dikkate alınarak, her yıl Ocak ayında yeniden düzenlenir. Ocak ayında protokolün yenilenmemesi durumunda istasyonun mevcut yetki belgesi iptal olur.

(3) Egzoz gazı emisyon ölçümü yapmak isteyen sabit veya sabit istasyona bağlı çalışan seyyar araç muayene istasyonları, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca verilen İşletme Yetki Belgesini alıncaya kadar, Geçici İşletme Yetki Belgesinin verildiği kurumca veya noter onaylı bir sureti ile il müdürlüğüne başvurdukları takdirde egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenleme işlemleri bu maddeye göre yürütülür. İlgili akreditasyon sağlandıktan sonra, istasyona verilen Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesinin geçerliliğinin devamı için, İşletme Yetki Belgesi ve TS EN ISO/IEC 17020 Akreditasyon Sertifikası ve kapsamının verildiği kurumca veya noter onaylı suretleri en geç yirmi gün içerisinde il müdürlüğüne sunulmak zorundadır. Geçici İşletme Yetki Belgesi iptal edilen ve İşletme Yetki Belgesi alamayan araç muayene istasyonlarının egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal işlemleri bu maddeye göre yürütülür.

(4) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi sadece bir istasyon için geçerlidir.

(5) Süresi biten egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgeleri, istasyon yetkilisinin talebi doğrultusunda ve bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen esaslar dikkate alınarak, bu Yönetmelikte belirtilen şartların sağlanması halinde, bedeli karşılığında yeniden düzenlenir. Egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarındaki faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması için yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmesi talepleri geçerlilik süresi bitmeden en az otuz gün önceden il müdürlüğüne yapılır. İstasyon yetkilisi yeniden belge düzenlenmesi için müracaat etmemesi durumunda, yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenleninceye kadar faaliyetini durdurur, istasyon yetkilisi elinde bulunan pul ve ruhsatları kullanmayacağına dair taahhüdü ve yetki belgesi talebi ile birlikte il müdürlüğüne müracaat eder. Yetki belgesi yeniden düzenlenmeyecek ise pul ve ruhsatlar il müdürlüğüne teslim edilir.

(6) Şirket sahibi aynı kalmak suretiyle yetkili istasyonun isim veya adresinde değişiklik yapılması durumunda, yeniden protokol yapılır ve yeni egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenir.

(7) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin, istasyondan ayrı olarak tek başına devredilmesi mümkün değildir. Yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonunun satış veya kiralama yoluyla el değiştirmesi halinde, değişiklik en geç yirmi gün içinde istasyonun bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne bildirilir. İl müdürlüğüne mevcut belge iptal edilir ve yeni malik veya zilyet ile il müdürü arasında yeniden protokol yapılır ve egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenir.

(8) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin tahrip olması durumunda tahrip olan yetki belgesi ile, kaybolması veya çalınması durumunda ise cumhuriyet başsavcılığından alınmış müşteki ifade tutanağı ve yerel veya ulusal bir gazeteye verilen kayıp ilanı ile birlikte en geç yirmi gün içinde istasyonun bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne başvurulur. İl müdürlüğü tarafından, tahrip olan veya kaybolan, çalınan yetki belgesi süresi kadar, aynı numara ile yetki belgesi düzenlenir ve belge bedeli alınmaz.

(9) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bedeli her yılın Aralık ayında Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir. Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bedelleri Bakanlık döner sermaye bütçesine gelir kaydedilir.

(10) Yetki belgesi iptal olan istasyonların yetki belgeleri ile işlem görmemiş ölçüm pulu ve ruhsatları istasyonun bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne teslim edilir. İşlem görmemiş pul ve ruhsat bedeli istasyon yetkilisine iade edilir.

(11) Bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde yetki belgesi verilen, yetki belgesi yenilenen, faaliyeti durdurulan ve yetki belgesi iptal edilen istasyonların isim ve iletişim bilgileri il müdürlüğüne Bakanlığa bildirilir.

Yetkili servis istasyonlarına akreditasyon şartı

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen gerçek ve tüzel kişilerin çalıştırdığı sabit yetkili servis istasyonlarından 31/12/2016 tarihinden sonra, TS 12047 standardına göre Türk Standardları Enstitüsünden alınan Hizmet Yeterlilik Belgesi yerine, egzoz emisyon ölçüm prosedürünü de içine alacak şekilde TS EN ISO/IEC 17020 Standardına göre Türk Akreditasyon Kurumundan alınmış akreditasyon belgesi ve kapsamı istenir.

Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazları kriterleri

MADDE 13 – (1) Pozitif ateşlemeli benzin motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümünde kullanılan egzoz gazı analiz cihazları ile sıkıştırma ateşlemeli dizel motorlu taşıtların egzoz gazı duman koyuluğu ölçümünde kullanılan cihazların Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yayımlanmış bulunan yasal metroloji mevzuatı kapsamında; ilgili teknik düzenlemesine göre tip onayları alınmış, muayene işlemleri, muayene işaretleri ve/veya damgalama işlemleri yapılmış ve onaylanmış veya muayene kuruluşu ile işlemleri tamamlanmış olarak piyasaya arz edilmiş olmaları gerekir.

(2) Piyasaya arz edilen ve/veya kullanıma sunulan birinci fıkrada belirtilen cihazların Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yayımlanan yasal metroloji mevzuatı kapsamında muayenelerinin yaptırılarak damgalattırılması gerekmektedir.

(3) Ölçüm cihazına üreticisinin belirlediği ekipman dışında; ek ekipman, hortum, filtre gibi emiş hattını bozacak ve egzoz gazına ilaveten hava çekecek herhangi bir ek düzenleme yapılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Yükümlülükler

Motorlu kara taşıt sahibinin yükümlülüğü

MADDE 14 – (1) Çevre Kanununun Ek-4 üncü maddesi uyarınca, motorlu taşıt sahibi, taşıtının egzoz gazı emisyon ölçümlerini bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen periyotlarda yaptırmak ve taşıtının egzoz gazı emisyonlarının bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen sınır değerlere uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.

(2) Egzoz gazı emisyon ölçüm sonucu, sınır değerlere uygun çıkmayan taşıt sahibi, taşıtının gerekli bakımını ve egzoz gazı emisyon ölçümünü otuz gün içerisinde yaptırmakla ve bu Yönetmelikle belirlenen standartları sağlamakla yükümlüdür. Taşıt sahibi otuz gün içerisinde aynı istasyonda ilk ölçümden sonra yapılacak en fazla 2 ölçüm için ücret ödemez. 3 üncü ölçümden sonra ölçüm ücreti tam olarak alınır.

(3) Taşıt sahibi, egzoz gazı emisyon ölçüm pulunun ilgili bölüme yapılandırıldığı motorlu taşıt egzoz emisyon ruhsatını taşıtında bulundurmak ve istenildiğinde denetim yetkilisine ibraz etmek zorundadır. Egzoz gazı emisyon ölçümlerinin devamının takibi amacıyla, ruhsatın üzerinde egzoz gazı emisyon ölçüm pulu yapıştırma yeri dolana kadar tahrifat olmaksızın saklanması ve denetimlerde ibraz edilmesi zorunludur.

Yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu yetkilisinin yükümlülüğü

MADDE 15 – (1) İstasyon yetkilisi:

a) Egzoz gazı emisyon ölçümü işlemlerini bu Yönetmeliğin 8 inci ve 9 uncu maddelerindeki hükümlere göre yürütmekle yükümlüdür.

b) Egzoz gazı emisyon ölçümünü yaptıktan sonra sonuçları bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen sınır değerlere uygun çıkan taşıt sahibine, mevcut motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatında pul için ayrılan yere egzoz gazı emisyon ölçüm pulunu yapıştırıp, şirket kaşesiyle onayladıktan sonra, egzoz gazı emisyon ölçüm cihazı çıktısı ile birlikte vermekle yükümlüdür. Ölçüm sonucu uygun çıkmayan taşıtlara ve/veya ölçüm yapılmadığı periyotlara ait egzoz gazı emisyon ölçüm pul ve ruhsatı düzenleyemez. Ölçüm sonucu uygun çıkmayan taşıtlar için otuz gün içinde ilk ölçümden sonra yapılacak en fazla 2 ölçüm için ücret almaz. Taşıt sahibi için ayrılan pulların otuz günlük süre içinde alınmaması halinde pulları il müdürlüğüne teslim eder.

c) Motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatında egzoz gazı emisyon ölçüm pulu yapıştırılacak yer kalmadıysa, bedeli karşılığında yeni motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatı düzenlemekle yükümlüdür.

ç) Pul yapıştırılacak yer kalmayan ruhsatları, araç sahibinden alır, otuz günlük periyotlar halinde il müdürlüğüne iade eder. Taşıt sahiplerince ruhsatların teslim edilememesi durumunda, istasyon yetkilisi, taşıt sahibi ile arasında tutanak tanzim eder, tutanakları otuz günlük periyotlar halinde il müdürlüğüne teslim eder.

d) Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazından iki çıktı olarak yazılı sonuçların bir nüshasını taşıt sahibine verir. Ölçüm cihazlarından alınan çıktılarda ölçüm sonuçlarının yanı sıra bu Yönetmelikte belirlenmiş sınır değerler, verilen pul seri numarası, ruhsat seri numarası, ölçüm tarihi, ölçüm saati, aracın plakası, yaşı, ölçüm istasyonunun adı ve adresine ilişkin bilgilerin bulunması ve bu bilgilerin tamamının bilgisayar ortamında hazırlanmış olması zorunludur. Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazından aldığı çıktının diğer nüshasını, ölçüm istasyonunda bilgisayar ve yazılı ortamda iki yıl süre ile saklamakla yükümlüdür.

e) Çift yakıt kullanan motorlu taşıtlarda egzoz gazı emisyon ölçümünü her iki yakıtta göre yapar ve tek bir ölçüm ücreti alır. Her iki yakıtta ait ölçüm sonuçlarının bu Yönetmeliğe uygun çıkması halinde pul verir.

f) Egzoz gazı emisyon ölçümü yaptığı taşıtlara ilişkin Bakanlıkça istenen bilgileri aylık olarak il müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür.

g) Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarının bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde tanımlanan esaslara uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür. Bunun yanı sıra, egzoz gazı emisyon ölçümünde kullandığı cihazların teknik özellikleri ile ilgili belgeler ve cihazların periyodik bakım ve muayenelerinin yaptırıldığına dair raporları, il müdürlüğüne bildirmek ve yapılacak denetimlerde denetim yetkililerine ibraz etmek zorundadır.

ğ) Kendisine ait yetki belgesini başka bir işletmeye veremez, kullandıramaz veya başka bir işletmeye ait pulları kullanamaz.

h) İstasyonunun isim değişikliğini, devrini, adres değişikliğini, yetkili servis firmasıyla anlaşmasının bittiğini veya TS 12047/TS EN ISO/IEC 17020 Belgeleri üzerinde yapılan her türlü değişikliği ve bahsi geçen değişikliklerin yapıldığı güncellenmiş TS 12047/TS EN ISO/IEC 17020 Belgelerini il müdürlüğüne en geç yirmi gün içinde bildirmek zorundadır. Gerekli işlemler bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi çerçevesinde yürütülür.

ı) TS EN ISO/IEC 17020 Akreditasyonu haiz araç muayene istasyonunun faaliyetinin geçici/daimi olarak durdurulması halinde, bu durumu il müdürlüğüne derhal bildirir.

i) TS 12047 kapsamında Türk Standardları Enstitüsü tarafından verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi veya TS EN ISO/IEC 17020 Akreditasyon Sertifikası ve kapsamı ve/veya bu belge kapsamında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından verilen İşletme Yetki Belgesinin iptal edilmesi halinde il müdürlüğüne derhal bildirir.

j) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinin tahrip olması, kaybolması veya çalınması durumunda en geç yirmi gün içinde il müdürlüğüne başvurmak zorundadır.

k) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesini ve egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsat bedelini istasyon içerisinde görülebilecek bir yere asmakla yükümlüdür.

l) Bakanlıkça şablonu belirlenen “Çevre ve Şehircilik Bakanlığında Yetkili Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm İstasyonu” ibaresinin yer aldığı bir tabelayı istasyon dışında motorlu taşıt sahiplerinin görebileceği bir yere koymakla/asmakla yükümlüdür. Egzoz gazı emisyon ölçümlerine yönelik olarak bu ibarenin dışında, herhangi bir ifade içeren tabela, ilan, reklam veya afiş koyamaz/asamaz.

m) Egzoz gazı emisyon ölçümü için, yetkili her egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonunda en az iki ölçüm personeli çalıştırmak zorundadır. Egzoz gazı emisyon ölçümünde çalıştırılan personelin; en az meslek liselerinin teknik eğitim veren motor, makine, elektrik, elektronik, kimya veya fizik bölümlerinden veya yükseköğretim teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olması veya en az lise mezunu ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen motor, makine, elektrik, elektronik, kimya veya fizik konularındaki teknik eğitimleri almış olması gerekir. Ayrıca, her iki personelin de egzoz gazı emisyon ölçümü konusunda eğitim aldıklarına dair belgeye sahip olması gerekir.

n) Egzoz gazı emisyon ölçümü yapan personelin görev tanımı ile ölçüm talimatını hazırlamakla yükümlüdür.

o) Yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonunun, konumu itibarıyla araç giriş çıkışına uygun olarak işletilmesini sağlar.

(2) Birinci fıkrada tanımlanan yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespiti halinde bu Yönetmeliğin 17 nci maddesine göre işlem yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Denetim ve Yaptırımlar

Taşıtların denetimi ve uygulanacak cezalar

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde tanımlanan denetim yetkilileri; taşıtların egzoz gazı emisyon ölçüm pulu olup olmadığını ve gerektiğinde ölçüm cihazları ile taşıtın egzoz gazı emisyon ölçümünü yaparak sınır değerlerin sağlanıp sağlanmadığını trafik zabıtalari ile müşterek denetler.

(2) Trafik zabıtası kendi mevzuatı kapsamında yaptığı denetimler sırasında taşıtların egzoz gazı emisyon ölçüm pulu olup olmadığını da denetler. Denetim sonuçları il müdürlüğüne bildirilir.

(3) Denetimlerde; egzoz gazı emisyon ölçümü yapılmadığının ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm sonuçlarının bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere aykırı emisyonla sebep olduğunun tespiti halinde, taşıt sahibine Çevre Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre idari para cezası verilir. İdari yaptırım kararı ve ilgili tebligat işlemleri 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre denetimin yapıldığı il müdürlüğüne yürütülür.

(4) Denetim yetkililerince yapılan denetim sonuçları altı aylık periyotlarla Bakanlığa bildirilir.

(5) Personel ve ölçüm cihazı açısından gerekli alt yapıya sahip il müdürlüklerince, belediyeler ile kamu kurum ve kuruluşlarından talep gelmesi ve gerekli görülmesi halinde bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen periyotlarda egzoz gazı emisyon ölçümü yapılır, egzoz gazı emisyon ölçüm sonucu uygun olan taşıt sahiplerine bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen egzoz gazı emisyon ölçüm pulu ve egzoz gazı emisyon ruhsatı bedeli karşılığında verilir. Elde edilen gelir Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü hesabına yatırılır.

Yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarının denetimi

MADDE 17 – (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen istasyonlar bu Yönetmelik hükümleri kapsamında Bakanlıkça veya il müdürlüğüne denetlenir. İl müdürlüğüne yapılan denetim sonuçları yılda en az bir defa Bakanlığa bildirilir.

(2) Ölçüm istasyonlarında yapılacak denetim ve tespitlerde:

a) Aşağıda belirtilen;

1) Egzoz gazı emisyon ölçümü yapmadan egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmesi,

2) Emisyon ölçüm sonuçları bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere uygun çıkmadığı halde egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmesi,

3) Ölçüm cihazına ölçüm sonuçlarını etkileyecek şekilde müdahalede bulunulması,

4) Bakanlığın bastırmış olduğu egzoz gazı emisyon ölçüm pulu/ruhsatı dışında pul/ruhsat verilmesi,

5) Bakanlığın belirlediği pul bedelinden, farklı bir bedel uygulanması,

6) Egzoz gazı emisyon ölçüm pulu vermeksizin yerine firma kaşesinin kullanılması/kullanılması,

7) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bulunan sabit istasyon tarafından seyyar araçla ölçüm yapıldığı/yaptırıldığı ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinde belirtilen adresten farklı bir adreste ölçüm yapılması,

8) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesinde yer alan bilgilerde tahrifat yapılması,

9) Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen fark bedelinin istasyon yetkilisi tarafından Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü hesabına yatırılmadan ölçümlerin yapıp pul verilmeye devam edilmesi durumlarında,

yetkili istasyonların egzoz gazı emisyon ölçüm işlemleri derhal durdurulur, protokol il müdürlüğüne tek taraflı olarak feshedilir ve yetki belgesi iptal edilir. Yetki belgesi iptal edilen istasyona ait pul ve ruhsatlar ile bedellerine ait işlemler bu Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre yürütülür. Bu kapsamda, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilen ölçüm istasyonlarına, yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmez.

b) Yazılı ölçüm sonucunun taşıt sahibine verilmemesi, çift yakıt kullanan motorlu taşıtlarda her iki yakıtla göre de egzoz gazı emisyon ölçümünün yapılmaması, egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarına yönelik bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen esaslara uyulmadığının tespit edilmesi, araç muayene istasyonu faaliyetinin daimi/geçici olarak durdurulduğu halde il müdürlüğüne bildirimde bulunulmaması ve ölçümlere devam edilmesi, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen belgelerden herhangi birinin iptal edilmesi ve il müdürlüğüne bildirimde bulunulmaması durumlarında, istasyon yetkilisinin egzoz gazı emisyon ölçüm işlemleri derhal durdurulur, protokol il müdürlüğüne tek taraflı olarak feshedilir ve yetki belgesi iptal edilir. Yetki belgesi iptal edilen istasyona ait pul ve ruhsatlar ile bedellerine ait işlemler bu Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre yürütülür. Bu kapsamda, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilen ölçüm istasyonlarına, yetki belgesinin iptal edildiği tarihten itibaren doksan gün boyunca yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenmez.

c) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen ölçüm istasyonuna ait egzoz gazı emisyon pul ve/veya ruhsatların yetki verilen veya verilmeyen başka bir ölçüm istasyonu tarafından kullanılması yasaktır. Bu durumların tespiti halinde:

1) Yetki belgesi olan her iki istasyonun da yetki belgesi doksan gün süre ile askıya alınır. İstasyonun elinde bulunan pul ve ruhsatların kullanılmayacağına dair taahhüt alınır. Taahhüdün yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilir ve istasyonun yetki belgesi başvurusu bir yıl süre ile değerlendirmeye alınmaz.

2) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi bulunan bir istasyonun, yetki belgesi olmayan bir istasyona ölçüm pulu veya ruhsatı vermesi halinde yetki belgesi iptal edilir ve her iki istasyonun da yetki belgesi başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

c) Egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi süresi dolduğu halde yetki belgesi yenilenmemiş ve ölçümlere devam ettiği tespit edilen egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarına, tespit tarihinden itibaren doksan gün süre ile yetki belgesi düzenlenmez ve yetki belgesi düzenleninceye kadar istasyona ait pul ve ruhsatlar il müdürlüğüne tutanakla teslim alınır. Doksan günün sonunda bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen esaslar dikkate alınarak, bu Yönetmelikte belirtilen şartların sağlanması halinde, bedeli karşılığında yeniden egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi düzenlenir.

d) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (f), (j), (k), (l) ve (n) bentlerinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, yetki belgesi düzenlendikten sonra; bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ölçüm cihazlarının muayenesinin zamanında yaptırılmaması, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen belgelerden herhangi birinin süresi dolduğu halde yenilenmemesi, yetkili ölçüm istasyonunun isim, el değiştirme bilgilerinde olan değişikliklerin il müdürlüğüne bildirilmemesi, egzoz gazı emisyon ölçümü yapan personelin sayı veya niteliklerinde Bakanlıkça belirlenen şartlara uyulmadığının tespit edilmesi ve bu maddede tanımlanmayan ancak bu Yönetmelikte yer alan diğer yükümlülüklerle uyulmaması durumlarında, yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonunun faaliyeti il müdürlüğüne geçici olarak durdurulur ve yetkili istasyona verilmiş olan egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları tutanakla teslim alınır. Bu kusurların düzeltilmesi için istasyon yetkilisine yirmi gün süre tanınır. İstasyon yetkilisi, bu süre içinde anılan hususları yerine getiremeyeceğini gerekçeli olarak il müdürlüğüne bildirmesi ve uygun görülmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere il müdürlüğüne yirmi gün ek süre verilir. Verilen süreler içinde kusurun düzeltilmesi halinde tutanakla teslim alınan egzoz emisyon ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları istasyon yetkilisine iade edilir. Verilen sürelerin sonunda kusurun devamı halinde bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde tanımlanan işlemler doğrultusunda yetki belgesi iptal edilir, işlem görmemiş pul ve ruhsat bedelleri işlemleri ise yine aynı maddeye göre yürütülür. İptal edilen yetki belgeleri gerekli koşullar sağlanarak anılan belgeler yenilendiğinde, il müdürlüğüne başvurulması halinde bedeli karşılığında yeniden yetki belgesi düzenleme işlemleri yürütülür.

e) TS EN ISO/IEC 17020 Akreditasyon Sertifikasını haiz araç muayene istasyonunun faaliyetinin geçici olarak durdurulduğunun il müdürlüğüne bildirilmesi halinde, araç muayene istasyonunun egzoz gazı emisyon ölçümleri il müdürlüğüne durdurulur, istasyona verilmiş olan egzoz gazı emisyon ölçüm pulları ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları tutanakla teslim alınır. Faaliyetin devamına izin verilmesi halinde pullar ve motorlu taşıt egzoz gazı emisyon ruhsatları iade edilir. Faaliyetin

sonlandırılması halinde ise egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi iptal edilir ve bu Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre işlem yapılır.

f) İl müdürlüğü tarafından faaliyeti durdurulan yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonunun ölçümlere devam etmesi durumunda egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi başvuruları dikkate alınmaz.

Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde bulunan taşıtlar

MADDE 18 – (1) Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde bulunan motorlu kara taşıtlarının egzoz gazı emisyon ölçümleri, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde tanımlanan periyotlar dikkate alınarak ve bu Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki egzoz gazı emisyon ölçüm esasları ve sınır değerlerine göre Türk Silahlı Kuvvetlerine ait egzoz gazı emisyon ölçüm cihazları ile yapılır. Sonuçlar garnizon komutanlarınca yılda bir kez il müdürlüğüne gönderilir. Egzoz gazı emisyon ölçüm bilgileri, ölçümü yapılan her taşıt için il müdürlüklerinden bedelsiz olarak temin edilen motorlu taşıt egzoz emisyon ruhsatına işlenir. Ayrıca, egzoz gazı emisyon ölçüm pulu verilmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Motorlu Taşıtlarda Kullanılan Benzin ve Motorin Kalitesi Uygulama Esasları

Uygulama

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren motorlu araçlarda kullanılan benzin ve motorin ile ilgili uygulama aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren Ek-2’de belirtilen benzinin ithalat, temin ve sunumuna müsaade edilir.

b) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren Ek-3’te belirtilen çevresel koşullara uygun motorinin ithalat, temin ve sunumuna müsaade edilir.

c) İç su araçları dahil, karayolu dışında kullanılan hareketli makineler, tarım ve orman traktörlerinde azami kükürt miktarı 10 mg/kg olan yakıtın (gaz/petrol yağı) ithalat, temin ve sunumuna müsaade edilir.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında tanımlanan yakıtlara yönelik uygulamaya ilişkin düzenlemeler 5015 sayılı Kanun çerçevesinde EPDK tarafından yapılır.

Piyasa gözetimi ve denetimi

MADDE 20 – (1) Akaryakıtın, bu Yönetmelik ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yürürlüğe konulan ilgili teknik düzenlemelere uygun olup olmadığı konusunda piyasa gözetimi ve denetimi, 4703 sayılı Kanun ve 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri gereğince EPDK tarafından gerçekleştirilir.

Uygunluğun izlenmesi ve bildirim

MADDE 21 – (1) EPDK, TS EN 228 ve TS 3082 EN 590’da belirtilen analitik yöntemlere dayanarak bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde yer alan esaslara uyulup uyulmadığını izlemekle yükümlüdür. EPDK tarafından yapılacak ve/veya yapılacak akaryakıt denetimlerinde çevre ile ilgili saptanan hususlar Bakanlığa bildirilir.

(2) Avrupa Birliğinin 2011/63/AB, 2009/30/AT, 2003/17/AT ve 98/70/AT direktiflerinin bazı maddeleri esas alınarak düzenlenen bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinin uygulanmasına yönelik, AB mevzuatına uygunluğun izlenmesi çalışmaları kapsamında her yıl Uyum Tablosu ve Uygulama Anketinde istenen bilgiler EPDK tarafından Bakanlığa gönderilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mevcut belgelerin geçerlilik süresi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce verilmiş olan Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgeleri ve imzalanmış protokoller süresi doluncaya kadar geçerlidir.

(2) Bu Yönetmelik ile yetki belgesi başvurularında ilave olarak getirilen; işyeri açma ve çalışma ruhsatı, imza sirküleri, egzoz gazı emisyon ölçümünde çalıştırılacak personelin sayısı, görev tanımı ve ölçüm talimatına yönelik esaslar ile ölçüm cihazlarından alınan çıktılarda istenen ilave hususlar, bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren istasyon yetkilisi tarafından yüz seksen gün içinde sağlanır ve il müdürlüklerine bildirilir.

(3) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi ile yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonları için getirilen tabela şartı bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren doksan gün içinde sağlanır.

1979 model yılı ve öncesi dizel motorlu taşıtlar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Model yılı 1979 ve öncesi olan dizel motorlu taşıtlar bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünden muaftır.

İptal edilmiş yetki belgelerinin yeniden düzenlenme şartı

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 4/4/2009 tarihli ve 27190 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde, egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi süresi dolduğu halde belgesini yenilemeyen ve egzoz gazı emisyon ölçümünü yapmaya devam ederek pul veren ve bu nedenle yetki belgesi iptal edilen ölçüm istasyonları, bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilir.

Mevcut egzoz gazı emisyon ölçüm cihazları kriterleri

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Egzoz gazı emisyon ölçüm cihazları Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan 19/7/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Egzoz Gazı Emisyon Ölçme Cihazları Muayene Yönetmeliğine tabidir. Ancak söz konusu Yönetmeliğin ilgili maddeleri yürürlüğe girinceye kadar egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarının kalibrasyonu TS 12361’de belirtilen veya Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen diğer kalibrasyon usullerinden birisi ile yılda en az bir kere yapılır.

(2) Ölçüm cihazlarının kalibrasyonunun Türk Standardları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ulusal Metroloji Enstitüsü veya bu konuda yetkili kuruluşlardan alınan Kalibrasyon Sertifikalarına sahip laboratuvar/kuruluşlar veya bu konuda yetkili kuruluşlardan alınan eğitim sertifikasına sahip şahıslar tarafından yapılması ve bu sertifikaların geçerlilik süresi bitiminden önce yenilenmesi gerekmektedir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22 – (1) 4/4/2009 tarihli ve 27190 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği ve 11/6/2004 tarihli ve 25489 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Benzin ve Motorin Kalitesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

Sayfa 1

Tablo-1: Trafikte kullanılmakta olan benzin motorlu taşıtlarda karbonmonoksit sınır değerleri:

TAŞITA AİT BİLGİ	Karbonmonoksit (CO) (hacimce %)
Egzoz sisteminde katalitik dönüştürücü ve benzeri emisyon kontrol donanımı olmayan taşıtlar	
Rölantide	
1/10/1975 den öncekiler	6
1/10/1975-1/10/1986 arasındakiler	4,5
1/10/1986 sonrakiler	3,5
Egzoz sisteminde katalitik dönüştürücü ve benzeri emisyon kontrol donanımı olan taşıtlar *	
Rölantide (<2000 dakika ⁻¹)	
-Taşıt üreticisinin belirlediği bir CO miktarı yok ise	En fazla 0,5
-2003 model yılından itibaren	En fazla 0,3
Yüksek Rölantide (≥ 2000 dakika ⁻¹)**	
-Taşıt üreticisinin belirlediği bir CO miktarı yok ise	En fazla 0,3
-2003 model yılından itibaren	En fazla 0,2

*Tip onayındaki gereksinimlere uyumlu olarak egzoz gazı analiz cihazı ile ölçüm yapılır. OBD sistemi olan araçlarda, emisyon sistemlerinin uygun çalışıp çalışmadığı, OBD cihazı göstergelerinin uygun olma durumuna göre kontrol edilir.

** Lambda değeri, üreticisinin belirlediği şartlara göre yüksek rölantide 1± 0,03'dür.

Tablo- 2: Trafikte kullanılmakta olan dizel motorlu taşıtlarda absorpsiyon katsayısı sınır değerleri

TAŞITA AİT BİLGİ	ABSORPSİYON KATSAYISI m ⁻¹
-Normal emişli dizel motorlarda	2,5
-Aşırı doldurmalı dizel motorlarda (Turbo Şarjlı)	3,0
-2010 yılından sonra üretilmiş dizel motorlarda	1,5

Sayfa 2

EK-2

POZİTİF ATEŞLEMELİ MOTORLA TEÇHİZ EDİLEN ARAÇLARDA KULLANILACAK OLAN PİYASA YAKITLARINA İLİŞKİN ÇEVRESEL NİTELİKLER

Cinsi: Benzin

Parametre ⁽¹⁾	Birim	Limitler ⁽²⁾	
		Minimum	Maksimum
Araştırma Oktan Sayısı		95 ⁽³⁾	-
Motor Oktan Sayısı		85	-
Reid Buhar Basıncı, Yaz Dönemi ⁽⁴⁾	kPa	-	60,0 ⁽⁵⁾
Distilasyon:			
- 100°C'de buharlaşma	%v/v	46,0	-
- 150°C'de buharlaşma	%v/v	75,0	-
Hidrokarbon Analizi			
- Olefinler	%v/v	-	18,0
- Aromatikler	%v/v	-	35,0
- Benzen	%v/v	-	1,0
Oksijen İçeriği	%m/m		3,7
Oksijenli Bileşikler			
- Metanol	%v/v		3,0
- Ethanol (stabilazör maddeler gerekli olabilir)	%v/v		10,0
- Izo-propil alkol	%v/v	-	12,0
- Tersiyer-butil alkol	%v/v	-	15,0
- Izo-butil alkol	%v/v	-	15,0
- Eterler (Beher molekülde 5 ve ya daha fazla karbon atomlu)	%v/v	-	22,0
- Diğer oksijenli bileşikler ⁽⁶⁾	%v/v	-	15,0
Kükürt İçeriği	mg/kg	-	10,0
Kurşun İçeriği	g/l	-	0,005

Notlar:

⁽¹⁾EN 228:2008' de test şartları açıkça belirtilmektedir. EPDK, EN 228:2008 ile en azından aynı hassasiyette ve doğrulukta sonuçlar vermesi durumunda farklı bir analitik test metodu benimseyebilir.

(2) Şartnamede verilen değerler “doğru değerlerdir”. Bunların limit sınırlarını tayin ederken ISO 4259:2006 “Petrol Ürünleri- Test Metotlarına ilişkin kesin verilerin tespiti ve uygulanması” esasları uygulanmıştır ve bir minimum değer tespit edilmesinde sıfır üzerindeki 2R’ lik minimum bir fark dikkate alınmıştır (R: reproducibility- tekrarlanabilirlik). Münferit ölçümlerin sonuçları ISO 4259:2006’da belirlenen kriterler esas alınarak yorumlanacaktır.

(3) Bakanlık ve EPDK koordinasyon ve işbirliği içinde minimum motor oktan sayısı 81 ve minimum araştırma oktan sayısı 91 olan kurşunsuz benzinin piyasaya sürülmesi için izin verilmesinin devam edilmesine karar verebilir.

(4) Yaz dönemi en geç 1 Mayıs ’da başlayacak ve 30 Eylül’den önce sona ermeyecektir. Düşük ortam yaz sıcaklıkları olan yerlerde yaz dönemi en geç 1 Haziran’da başlayacak ve 31 Ağustos’ dan önce sona ermeyecektir.

(5) Düşük ortam yaz sıcaklıkları olan ve 2009/30/EC Direktifinin 3 üncü maddesinin (4) ve (5) bölümleri için istisna olan yerlerde maksimum buhar basıncı 70 kPa olacaktır.

(6) Son kaynama noktası EN 228:2008’ de belirtilen değerden yüksek olmayan diğer mono alkoller ve eterler.

Sayfa 3

EK-3
SIKIŞTIRMA ATEŞLEMELİ MOTORLARLA TEÇHİZ EDİLEN ARAÇLARDA
KULLANILACAK OLAN PİYASA YAKITLARINA İLİŞKİN
ÇEVRESEL NİTELİKLER

Cinsi:Motorin (Dizel Yakıt)			
Parametre ⁽¹⁾	Birim	Limitler ⁽²⁾	
		Minimum	Maksimum
Setan Sayısı		51,0	-
15°C’de yoğunluk	kg/m ³	-	845,0
Distilasyon:			
- % 95(v/v) geri kazanıldığı noktada	°C	-	360,0
Polisiklikaromatik hidrokarbonlar	%m/m	-	8,0
Kükürt içeriği	mg/kg	-	10,0
FAME (yağ asidi metil ester) içeriği – EN 14078	% v/v	-	7,0 ⁽³⁾

Notlar:

(1) Test metotları EN 590:2009’ da belirtilenlerdir. EPDK, EN 590:2009 ile en azından aynı hassasiyette ve doğrulukta sonuçlar vermesi durumunda farklı bir analitik test metodu benimseyebilirler.

(2) Niteliklerde verilen değerler “doğru değerlerdir”. Bunların limit sınırlarını tayin ederken ISO 4259:2006 “Petrol Ürünleri- Test Metotlarına ilişkin kesin verilerin tespiti ve uygulanması” esasları uygulanmıştır ve bir minimum değer tespit edilmesinde sıfır üzerindeki 2R’ lik minimum bir fark dikkate alınmıştır (R: reproducibility - tekrarlanabilirlik). Münferit ölçümlerin sonuçları ISO 4259:2006’da belirlenen kriterler esas alınarak yorumlanacaktır.

(3) FAME (fattyacidmethyl ester - yağ asidi metil ester) EN 14214’e uyacaktır.

Sayfa 4

